

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-356-9-22>

**PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT
OF STRATEGIC ANALYSIS AS A KEY TOOL
FOR ASSESSING THE DEVELOPMENT
OF MARITIME TRANSPORT ENTERPRISES**

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ
ЯК КЛЮЧОВОГО ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ**

В умовах розвитку ринку морського транспорту на фоні глобалізації світової економіки є дуже актуальним питання стратегічного аналізу та стратегічного управління для розв'язання сучасних проблем морських підприємств України.

Стратегічний аналіз – це спосіб дослідження і перетворення бази даних, одержаних внаслідок аналізу середовища, на стратегію підприємства [1]. Стратегічний аналіз є інформативним і ключовим інструментом для вибору напрямку розвитку підприємства в майбутньому. Без стратегії у підприємства немає обґрунтованого плану діяльності і єдиної програми досягнення бажаних результатів. Тому необхідно оволодівати різноманітними елементами проведення стратегічного аналізу [2].

Перед морськими транспортними компаніями постають нові виклики та вимагають нових підходів до процесу стратегічного аналізу, адже морська індустрія вже протягом багатьох десятиліть є одним з важливих частин світового ринку, який постійно змінюється та трансформується.

Геополітичні зміни. Зміни у геополітичних умовах світу, таких як зростання торгових та транспортних тарифів, санкцій, політичних напружень та конфліктів, ведення військових дій, впливають на глобальну торгівлю та сферу морських перевезень. Тим часом, низка потрясінь за останні півтора десятиліття – світова фінансова криза 2008–2009 років, пандемія COVID-19, а тепер і війна в Україні – викликали занепокоєння, наскільки залежними стали країни одна від одної в питаннях постачання критично важливих товарів, ресурсів, енергії та технологій [3]. Для морських транспортних компаній це сприяє залученню стратегічного аналізу для оцінки ризиків та розробки

альтернативних маршрутів та стратегій для забезпечення стабільності у таких умовах.

Екологічні та енергетичні виклики. Зростаюча обізнаність країн світу щодо зміни клімату та екологічних проблем ставить перед компаніями морського транспорту вимогу до впровадження більш сталих та екологічно чистих аспектів функціонування. Безпека на морі в епоху нових технологій та альтернативних видів палива є центральним питанням Всесвітньої морської теми ІМО на 2024 рік [4]. Стратегічний аналіз допомагає компаніям знаходити можливості для зменшення впливу на довкілля та розробки стратегій корпоративної відповідальності.

Технологічні інновації. Розвиток технологій впливає на всі аспекти морської галузі, включаючи автоматизацію судноплавства, використання супутникових технологій для навігації суден, а також розробку нових екологічно чистих приводів і систем управління. Стратегічний аналіз допомагає компаніям ідентифікувати оптимальні інноваційні рішення та розвивати конкурентні переваги.

Глобалізація та інтермодальність. Зростаюча інтеграція різних видів транспортних засобів при перевезенні вимагають комплексного стратегічного аналізу для оптимізації логістичних ланцюгів та забезпечення ефективної мультимодальної транспортної системи.

Безпека та кібербезпека. Згідно зі звітом Міжнародного бюро права щодо міжнародних стандартів та практик безпеки в морській індустрії за 2022 рік кількість випадків піратства та збройного пограбування становить 115 випадків у 2022 році, 132 випадки – у 2021 році та 195 випадків – у 2020 році. [5]. Наявність загроз фізичній безпеці на морі та кіберзагроз ставлять перед морськими транспортними компаніями завдання залучення стратегічного аналізу для захисту своїх команд, активів та даних.

Глобальна конкуренція. Збільшення конкуренції на світовому ринку морського транспорту вимагає від компаній постійного аналізу конкурентного середовища та розробки стратегій для збільшення своєї конкурентоспроможності.

У цьому контексті стратегічний аналіз стає необхідним інструментом для морських транспортних компаній для досягнення стабільності та успіху в умовах сучасного світового ринку. Він дозволяє компаніям ідентифікувати внутрішні та зовнішні фактори, які впливають на їхню діяльність, та розробляти стратегії, спрямовані на досягнення стратегічних цілей та збереження конкурентоспроможності. З цього погляду розвиток та удосконалення стратегічного аналізу є важливою передумовою для майбутнього розвитку морської індустрії.

Список використаних джерел:

1. Головка Т.В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Київ : КНЕУ, 2002. 198 с.
2. Яшкіна Н.В. Сфера застосування стратегічного аналізу. *Загальні питання економіки*. 2010. С. 59–62. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2010/16.pdf
3. World Trade Report 2023: Re-globalization for a secure, inclusive and sustainable future. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr23_e.htm
4. World Maritime Theme 2024: "Navigating the future: safety first!". URL: <https://www.imo.org/en/MediaCentre/PressBriefings/pages/World-Maritime-Theme-2024.aspx>
5. Офіційний сайт Міжнародного бюро морського права (International Maritime Bureau). URL: www.icc-ccs.org